

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

18. dubna 2013(*)

„Vrácení daní vybraných členským státem v rozporu s unijním právem – Vnitrostátní právní úprava omezující úroky, které má uvedený stát zaplatit z vrácených daní – Úroky vypočtené od okamžiku podání žádosti o vrácení daní – Nesoulad s unijním právem – Zásada efektivity“

Ve věci C-565/11,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Tribunalul Sibiu (Rumunsko) ze dne 14. července 2011, došlým Soudnímu dvoru dne 10. listopadu 2011, v řízení

Mariana Irimie

proti

Administrația Finanțelor Publice Sibiu,

Administrația Fondului pentru Mediu,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení M. Ileși (zpravodaj), předseda senátu, E. Jarași, A. Ó Caoimh, C. Toader a C. G. Fernlund, soudci,

generální advokát: M. Wathelet,

vedoucí soudní kanceláře: M. Aleksejev, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 17. října 2012,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za M. Irimie D. Târziu, avocat,
- za rumunskou vládu R. H. Raduem, jakož i R. M. Giurescu a A. Voicu, jako zmocněnci,
- za španělskou vládu A. Rubio Gonzálezem, jako zmocněncem,
- za portugalskou vládu L. Inez Fernandesem, jako zmocněncem,
- za Evropskou komisi J.-P. Keppennem, jakož i L. Bouyon a C. Barslev, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 13. prosince 2012,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu unijního práva ve vztahu k

vnitrostátní úprav?, jež omezuje úroky p?iznané p?i vrácení dan? vybrané v rozporu s unijním právem na ty, které vznikly ode dne následujícího po datu žádosti o vrácení této dan?.

2 Tato žádost byla p?edložena v rámci sporu mezi M. Irimie, rumunskou státní p?íslušnicí, a Administra?ia Finan?elor Publice Sibiu (správa veřejných financí v Sibiu) a Administra?ia Fondului pentru Mediu (správa fondu pro životní prostředí), týkajícího se platby úrok? p?i vrácení dan? vybrané v rozporu s unijním právem.

Rumunské právo

Mimo?ádné na?ízení vlády ?. 50/2008

3 V rumunském právním řádu byla da? ze zne?iš?ování životního prostředí z motorových vozidel v rozhodné době z hlediska skute?ností p?vodního řízení upravena mimo?ádným vládním na?ízením ?. 50/2008, kterým se zavádí da? ze zne?iš?ování životního prostředí z motorových vozidel (Ordonan?? de Urgen?? a Guvernului nr. 50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule), ze dne 21. dubna 2008 (*Monitorul Oficial al României*, řást I, ?. 327, ze dne 25. dubna 2008, dále jen „OUG ?. 50/2008“).

Na?ízení vlády ?. 92/2003

4 Da?ové řízení je upraveno na?ízením vlády ?. 92 da?ového řádu (Ordonan?a Guvernului ?. 92 privind Codul de procedur? fiscal?) ze dne 24. prosince 2003 (*Monitorul Oficial al României*, řást I, ?. 941, ze dne 29. prosince 2003), ve znění pozd?jších p?edpis? (dále jen „OG ?. 92/2003“).

5 ?lánek 70 OG ?. 92/2003, nadepsaný „Lh?ta pro vy?ízení žádostí da?ových poplatník?“, stanoví:

„1. Da?ový orgán rozhodne o žádostech podaných da?ovým poplatníkem podle tohoto zákona ve lh?t? 45 dn? od p?ijetí žádosti.

2. Je-li za tímto ú?elem nezbytné podání dopl?ujících informací, uvedená lh?ta se prodlu?uje o dobu ode dne žádosti o informace do okam?iku jejich obdržení.“

6 ?lánek 124 OG ?. 92/2003, nadepsaný „Úrokové sazby z řástek vrácených z veřejných prostředk?“, v odstavci 1 stanoví:

„Da?oví poplatníci mají nárok obdržet z řástek, je? mají být vráceny z veřejných prostředk?, úroky ode dne následujícího po dni uplynutí lh?ty stanovené v [...] ?látku 70 [...] až do dne zániku pohledávky na základ? n? kterého ze zákonných d?vod?. Úroky budou zaplacený na žádost da?ových poplatník?.“

Zákon o správním řízení ?. 554/2004

7 řízení ve v?cech správních spor? je v rumunském právním řádu upraveno zákonem o správním řízení ?. 554 (Legea contenciosului administrativ nr. 554) ze dne 2. prosince 2004 (*Monitorul Oficial al României*, řást I, ?. 1154, ze dne 7. prosince 2004), ve znění pozd?jších p?edpis? (dále jen „zákon ?. 554/2004“).

8 ?lánek 1 zákona ?. 554/2004, nadepsaný „D?vody pro podání soudní žaloby“, v odstavci 1 stanoví:

„Každý, kdo má za to, že orgán veřejné moci poškodil jeho práva nebo legitimní zájmy správním

aktem či neprojednáním žádosti ve lhůt stanovené zákonem, se může obrátit na příslušný správní soud a domáhat se zrušení aktu, uznání dovolávaného práva či legitimního zájmu, a náhrady vzniklé škody [...]"

9 Účlánek 8 zákona č. 554/2004, nadepsaný „Předmět žaloby“, v odstavci 1 stanoví:

„Každý, jehož práva uznaná zákonem nebo jehož legitimní zájmy byly poškozeny jednostranným správním aktem a není spokojen s odpovědí obdrženu na svou dřívější stížnost určenou orgánu veřejné moci, jenž tento akt vydal, nebo neobdržel odpověď v dané lhůt [...], může podat žalobu k příslušnému správnímu soudu s cílem domoci se úplného nebo částečného zrušení uvedeného aktu, náhrady vzniklé škody, případně též náhrady morální újmy. Žalobu ke správnímu soudu může podat rovněž ten, kdo má za to, že byl poškozen na svých právech uznaných zákonem z důvodu pozdního projednání nebo neoprávněného odmítnutí projednání jeho žádosti [...]"

Spor v původním řízení a předběžná otázka

10 V roce 2007 zakoupila M. Irimie motorové vozidlo registrované v Německu. Za účelem jeho přihlášení k registraci v Rumunsku zaplatila v souladu s rozhodnutím Administrația Finanțelor Publice Sibiu ze dne 4. července 2008 daň ze znečištění životního prostředí, stanovenou OUG č. 50/2008, ve výši 6 707 RON.

11 Dne 31. srpna 2009 bylo na návrh M. Irimie zahájeno řízení před Tribunalul Sibiu (krajský soud v Sibiu) proti Administrația Finanțelor Publice Sibiu a Administrația Fondului pentru Mediu, v němž se domáhala, aby byla žalovaným uložena povinnost vrátit jí částku, kterou zaplatila z titulu daně ze znečištění životního prostředí, a zaplatit jí úroky z této částky ode dne jejího zaplacení.

12 Předkládající soud uvádí, že část sporu týkající se žádosti o vrácení částky zaplacené z titulu daně ze znečištění životního prostředí nevyvolává závažnější problémy vzhledem k rozsudku Soudního dvora ze dne 7. dubna 2011, Tatu (C-402/09, Sb. rozh. s. I-2711), jakož i k pozdější judikatuře potvrzující tento rozsudek.

13 Co se naopak týče žádosti o zaplacení úroků z částky daně ze znečištění životního prostředí, vypořádaných ode dne jejího uhrazení, předkládající soud zdůrazňuje, že jí nemůže vyhovět, jelikož tomu brání ustanovení článku 70 OG č. 92/2003 ve spojení s článkem 124 téhož zákona. Jak totiž upřesnil zmíněný soud ve své odpovědi na žádost Soudního dvora o vysvětlení, z ustálené a jednoznačné vnitrostátní judikatury vyplývá, že podle zmíněných článků mohou být úroky z částek, jež mají být vráceny z veřejných prostředků, přiznány teprve ode dne následujícího po datu žádosti o vrácení.

14 Předkládající soud má však pochybnosti o slučitelnosti takového pravidla s unijním právem, zejména se zásadami rovnocennosti, efektivity a proporcionality, jakož i s právem na vlastnictví zakotveným článkem 17 Listiny základních práv Evropské unie ve spojení s článkem 6 SEU.

15 Za těchto podmínek se Tribunalul Sibiu rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„[Mohou být] [zásady] rovnocennosti, efektivity a proporcionality nápravných opatření v případě porušení [unijního] práva v?i jednotlivcem, k němuž došlo v důsledku uplatnění právního předpisu, který je v rozporu s [unijním] právem, zásady vyplývající z judikatury Soudního dvora [...], ve spojení s právem na vlastnictví stanoveným v článku 6 [SEU] a v článku 17 Listiny základních práv Evropské unie, [vykládány] tak, že brání vnitrostátním právním předpisem, které

omezují výši škody, která by mohla být nahrazena jednotlivci, jehož právo bylo porušeno?“

K p?edb?žné otázce

16 Z p?edkládacího rozhodnutí vyplývá, že podstatou položené otázky je, zda musí být unijní právo vykládáno v tom smyslu, že brání vnitrostátní úprav?, jako je ta, o kterou se jedná v p?vodním ?ízení, a jež omezuje úroky p?iznané p?i vrácení dan? vybrané v rozporu s unijním právem na úroky vzniklé ode dne následujícího po datu žádosti o vrácení uvedené dan?.

17 Mariana Irimie a Evropská komise zastávají názor, že na tuto otázku je t?eba odpov?d?t kladn?, kdežto rumunská, špan?lská a portugalská vláda uvád?jí, že unijní právo nebrání takové právní úprav?, jako je ta, o kterou se jedná v p?vodním ?ízení.

18 Na úvod je t?eba p?ipomenout, že Soudní dv?r m?l již p?íležitost ur?it, že unijní právo brání dani, jako je ta, jež byla zavedena OUG ?. 50/2008 ve zn?ní, které se uplatní na skute?nosti v p?vodním ?ízení, jež má za následek odrazování od dovozu ojetých vozidel zakoupených v jiných ?lenských státech do Rumunska a jejich uvád?ní do provozu v tomto ?lenském stát? (výše uvedený rozsudek Tatu, body 58 a 61).

19 V souladu s názorem generálního advokáta vyjádřeným v bod? 19 jeho stanoviska je t?eba uvést, že Soudnímu dvoru nep?ísluší právn? kvalifikovat žalobu podanou žalobkyní v p?vodním ?ízení. V projednávané věci má žalobkyn? v p?vodním ?ízení up?esnit povahu a základ své žaloby, p?i?emž toto up?esn?ní podléhá p?ezkumu p?edkládajícího soudu (obdobn? viz rozsudek ze dne 13. b?ezna 2007, Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation, C-524/04, Sb. rozh. s. I-2107, bod 109 a citovaná judikatura).

20 Z ustálené judikatury vyplývá, že nárok na vrácení daní vybraných v ?lenském stát? v rozporu s pravidly unijního práva je d?sledkem a dopl?kem práv p?iznaných jednotlivc?m ustanoveními unijního práva zakazujícími takovéto dan?. ?lenský stát tedy musí v zásad? vrátit dan? vybrané v rozporu s unijním právem (rozsudky ze dne 6. zá?í 2011, Lady & Kid a další, C-398/09, Sb. rozh. s. I-7375, bod 17, jakož i ze dne 19. ?ervence 2012, Littlewoods Retail a další, C-591/10, bod 24).

21 Krom? toho je t?eba p?ipomenout, že pokud ?lenský stát vybral dan? v rozporu s pravidly unijního práva, právní subjekty mají nárok na vrácení nejen neoprávn?n? vybrané dan?, ale rovnž ?ástek vyplacených tomuto státu nebo tímto státem zadržovaných v p?ímé souvislosti s touto daní. To zahrnuje rovnž ztráty p?edstavované nemožností disponovat pen?žními ?ástkami v d?sledku p?ed?asné splatnosti dan? (viz rozsudky ze dne 8. b?ezna 2001, Metallgesellschaft a další, C-397/98 a C-410/98, Recueil, s. I-1727, body 87 až 89, ze dne 12. prosince 2006, Test Claimants in the FII Group Litigation, C-446/04, Sb. rozh. s. I-11753, bod 205, výše uvedený rozsudek Littlewoods Retail a další, bod 25, jakož i rozsudek ze dne 27. zá?í 2012, Zuckerfabrik Jülich a další, C-113/10, C-147/10 a C-234/10, bod 65).

22 Z výše uvedeného vyplývá, že zásada ukládající ?lenským stát?m povinnost vrátit ?ásky daní vybrané v rozporu s unijními právními p?edpisy spolu s úroky vyplývá z t?chto právních p?edpis? (výše uvedené rozsudky Littlewoods Retail a další, bod 26, jakož i Zuckerfabrik Jülich a další, bod 66).

23 Soudní dv?r již v tomto ohledu d?íve rozhodl, že p?i neexistenci unijní právní úpravy p?ísluší vnitrostátnímu právnímu ?ádu každého ?lenského státu stanovit podmínky, za kterých musí být takové úroky uhrazeny, v?etn? p?íslušné sazby a zp?sobu výpo?tu t?chto úrok?. Tyto podmínky musí respektovat zásady rovnocennosti a efektivity, to znamená, že nesm?jí být mén? p?íznivé než ty, které se týkají obdobných nárok? vzniklých na základ? vnitrostátního práva, a že v

praxi nesmí znemožňovat nebo nadměrně ztěžovat výkon práv přiznaných právním řádem Unie (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Littlewoods Retail a další, body 27 a 28, jakož i citovaná judikatura).

24 K zásadě rovnocennosti je nutno uvést, že Soudní dvůr nemá k dispozici žádné poznatky, které by byly s to vyvolat pochybnosti ohledně souladu právní úpravy dotčené v povodním řízení s touto zásadou.

25 Ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, totiž zřejmá vyplývá, že právní úprava, o kterou se jedná v povodním řízení, jež přiznává úroky teprve ode dne následujícího po datu žádosti o vrácení neoprávně vybrané daně, se týká všech částek, jež mají být vráceny z veřejných prostředků, jak těch, jež byly vybrány v rozporu s unijním právem, tak těch, jež byly vybrány v rozporu s vnitrostátním právem, což však musí ověřit předkládající soud.

26 Co se týče zásady efektivity, tato zásada v případě vrácení daně vybrané řeckým státem v rozporu s unijním právem vyžaduje, aby vnitrostátní pravidla týkající se zejména výpočtu případně dlužných úroků nevedla k tomu, že osoba povinná k dani bude připravena o primární náhradu za ztrátu, kterou utrpěla v důsledku bezdůvodné platby daně (viz výše uvedený rozsudek Littlewoods Retail a další, bod 29).

27 V projednávané věci je nutno konstatovat, že právní úprava, jako je ta, o kterou se jedná v povodním řízení, jež omezuje úroky na úroky vzniklé ode dne následujícího po datu žádosti o vrácení neoprávně vybrané daně, tento požadavek nesplňuje.

28 Tato ztráta totiž závisí zejména na době, po kterou nebylo možno nakládat s částkou bezdůvodně zaplacenou v rozporu s unijním právem, a tudíž k ní v zásadě dochází v období mezi dnem bezdůvodného zaplacení dotčené daně a dnem jejího vrácení.

29 Vzhledem k předchozímu je na položenou otázku třeba odpovědět, že unijní právo musí být vykládáno v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, jako je ta, o kterou se jedná v povodním řízení, jež omezuje úroky přiznané při vrácení daně vybrané v rozporu s unijním právem na úroky vzniklé ode dne následujícího po datu žádosti o vrácení této daně.

K nákladům řízení

30 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky povodního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Unijní právo musí být vykládáno v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, jako je ta, o kterou se jedná v povodním řízení, jež omezuje úroky přiznané při vrácení daně vybrané v rozporu s unijním právem na úroky vzniklé ode dne následujícího po datu žádosti o vrácení této daně.

Podpisy.

* Jednací jazyk: rumunština.